

satte. Før vare Alle enige om — og det lærtes ved Universitetet — at en foreløbig Lov var bortfalden, naar den ikke blev tiltraadt i den første Rigsdags Samling efter Udstedelsen; nu lærer Regjeringspartiet, at den er vedvarende gyldig, naar den blot ikke bliver forkastet, f. Ex. ved, at et af Thingene glemmer paa den og ikke lader den komme videre. Før vare Alle enige om — og det lærtes ved Universitetet — at Rigsretten ikke skulde bedømme, om en afholdt Udgift var hensigtsmæssig eller nødvendig; nu lærer derimod Regjeringen og Regjeringspartiet, at Rigsretten er den egentlige Bevillingsmyndighed. Jeg tror, at disse Sætninger kunne ikke ret vel bestrides. Jeg udtalte under denne Sags tidligere Behandling, at Regjeringen efterhaanden vilde komme til at se sig omgivet af en hel Vold af ikke anerkjendte Statsregnskaber; jeg tror, man ogsaa kan sige, at Regjeringspartiet efterhaanden er kommet til at staa omgivet af en hel Vold af forladte og brudte Grundlæggninger og Opfattelser. Og disse Opfattelser er det nu, man søger at paanøde den øvrige Befolkning. Thi kunde det lykkes at faae den til at bøje sig lige saa villig for saadanne Opfattelser, som før have været ansete for fuldt grundlovsstridige, havde de vundet Spillet. Jeg har det Haab, at det ikke skal lykkes; men Regjeringen søger, saa godt det staar i dens Magt — og den har jo mange Magtmidler — at paanøde Befolkningen disse forandrede Opfattelser. Den søger selvfølgelig først at komme over der, hvor Gjærdet er lavest; den søger at indvirke paa Embedsmændene. Naar vi se tilbage paa eller ville drage Blikket frem i Futommelsen af, hvad der under dette Regjeringsystem er foregaaet i den Henseende, saa ville vi se, alene af det, der foreligger offentlig, at Regjeringen ikke har taget saa ganske daarlig fat, og maaste foreligger der endnu meget Mere, som Offentligheden endnu ikke kjender. Vi ville erindre, hvorledes Indenrigsministeren f. Ex. har truet Fernbana-assistenten i Korsør, naar man troede, de nærede Anstuelser, som kunde være farlige for en saadan loyal By, skjøndt det ikke var bevist, at de nogeninde havde agiteret i den Henseende. Vi vide, hvorledes den samme Indenrigsminister har ivretset Embedsmænd i selve Ministeriet, fordi de gik ud paa Frederiksberg og stemte paa en Kandidat, som ikke var Regjeringen behagelig. Jeg skal ganske vist indrømme, at det er Noget, der er foregaaet under en tidligere Indenrigsminister i dette Ministerium; men jeg har ikke erfaret Noget om, at den nuværende Indenrigsminister har søgt at raade Bod paa, hvad den tidligere Indenrigsminister

paa dette Omraade har gjort ilde. Hvad Krigsministeren angaar, ja saa kjende vi jo Allesammen det gamle Cirkulære, som mig bekendt ikke nogeninde er blevet tilbagekaldt, hvilket Cirkulære paalagde de Militære ikke at tale om Regjerings Forsvarsplan. Og hvad vi nylig hørte om Marineministerens angaaende hans Stilling til den saa meget omtalte nye Bog, er et godt Fingerring om, at Marineministeren staar i fuldstændig Samklang med Krigsministeren. Det er den fjære Disciplin, som skal overholdes, og som ikke tillader, at man skriftlig og vel heller ikke mundtlig udtaler sig mod Autoriteterne. Justitsministeren gjør det Samme i en videre Kred, saa vidt han er i Stand dertil, ved sine provisoriske Presseløbe og andre provisoriske Foranstaltninger, der jo gaa ud paa ganske det Samme. Og naar jeg endnu skulde nævne Kirkeministerens, saa er det jo en bekendt Sag, hvorledes en Præst er bleven affat, naar Ministeren har ment, at han ikke var ham tilpas, og det er jo en ligeaa bekendt Sag, hvorledes han har hængt den bekjendte Munkuruv paa Skolelærerne rundt omkring i Landet. Jeg skal med Hensyn til dette Sidste kun udtale dette, at jeg tror, at, dersom der er Noget, som har virket det Modsatte af det, som Kirkeministeren har tænkt at udrette, saa har det været dette bekjendte saakaldte Munkuruvskulære. Og jeg skal ikke lægge Dølgemaal paa for min egen Person, at jeg aldrig før i den Grad har følt det som en Pligt som efter dette Munkuruvskulære at oplyse Befolkningen om det Fordærlige, Ulykkelige ved hele Regjeringens Politikk og ikke mindst om det mildest sagt Sørgelige i, at Folkekirken og Undervisningsagen skulde lægges i Haanden paa den nuværende Kirkeminister. Jeg sagde før, at Regjeringen havde søgt ad disse Veie at komme over, hvor Gjærdet var lavest, idet man begyndte med Embedsmændene og deres Hjælpere omkring i Landet og fortratte efter Evne med at komme over allevegne, hvor Gjærdet var lavest, og Befolkningen omkring i Landet kan paavise mangfoldige Exempler paa, at dette er rigtigt. Derom skal jeg dog ikke udtale mig videre. Jeg har den Overbevisning, at disse Bestræbelser ikke ville lykkes. Kan det end lykkes at skabe en Del Embedsmænd, der villieløst bøje sig under Regjeringens Trusler, vil det ikke lykkes med Hensyn til Befolkningens store Flertal. Dets Tal vil voxe og atter voxe, og selv om man end tror sig seirssikker paa, fordi man har Magten, da ogsaa tilføjet at faae båret Ketten, er det min Overbevisning: Det skal ikke ske.